

Sollentuna kommun

bun@sollentuna.se

2020-03-25

1 (17)

Dnr-SI 2019:6412

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Töjnaskolan i Sollentuna kommun

Inledning

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Töjnaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Töjnaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar analysen av skolans resultat för att hitta förklaringar till vad som ligger bakom resultaten.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2 november 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till tonny.johansson@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 230 69 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6412) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen är att rektorn följer upp studieresultat och värdegrundsarbete i alla årskurser och efter analys vidtar åtgärder. Det finns dock tydliga exempel på att analysen inte har varit tillräckligt för att fastställa vad som har påverkat och orsakat resultaten i ett ämne där måluppfyllelsen över tid har varit anmärkningsvärd låg. Granskningen visar vidare att rektorn har byggt sin organisation på ett sätt som stödjer utvecklingsarbetet med skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag i fokus, men att jämställdhetsarbetet inte genomförs på ett tillräckligt strategiskt sätt.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag

Granskningen visar att rektorn har skapat goda förutsättning för samverkan och kollegialt lärande bland annat genom en tydlighet avseende deltagare och syftena med möten. Rektorn styr även innehållet i lärarnas forum till att innehålla frågeställningar kring elevers lärande och genomförandet av undervisningen. Det kollegiala lärandet stärks även genom att skolan har två-lärarskap i flera undervisningsgrupper men även att förstelärare och representanter för elevhälsan regelbundet genomför klassrumsobservationer. Av samtliga genomförda intervjuer framgår även att skolan har ett systematiskt pågående värdegrundsarbete med ett tydligt fokus på värdegrund och trygghet. Enligt lärarna är värdegrundsarbetet på skolan tydligt "reglerat" avseende tider, aktuella områden, dokumentation, inte enbart på individ- och klassnivå utan även hur arbetet följs upp i arbetslag och trygghetsteamet, enskilda elevintervjuer, skolenkäter samt regelbundna möten med elevhälsan och skolledning.

Det framkommer även att det finns fungerande rutiner för mottagandet av obehörig personal på skolan. Personal får i uppdrag att introducera nyanställda enligt ett fastställt program och det görs en tidsplan, som även innefattar uppföljning av de genomförda momenten enligt introduktionsprogrammet. Lärare och elevhälsan är även överens om att det finns tydliga dokument "från A till Ö" avseende skolans rutiner som nyanställda tar del av. Rektorn beskriver att skolledare efter en bestämd tid från att anställningen har påbörjats genomför uppföljande samtal med den berörda läraren men att rektorn även har veckovisa samtal samt genomför klassrumsbesök. Behörig lärare medverkar även vid bedömning och betygssättning i de fall där läraren är obehörig och det ges även exempel på att skolledningen medverkat som stöd i betygssättning.

Skolans jämställdhetsarbete är inte tillräckligt strategiskt

Granskningen visar att rektorn i sin pedagogiska ledning visserligen inkluderar jämställdhetsperspektivet vid uppföljning av kunskapsresultat men att detta inte är tillräckligt framträdande i skolans värdegrundsarbete. Rektorn följer upp i kunskapsresultaten mellan könen och den nationella statistiken inte visar på några tydliga könsmönster i kunskapsresultaten. Elevhälsan uppger att det saknas ett "uttalat" jämställdhetsarbete, att det är ett utvecklingsområde på skolan samt att skolan behöver arbeta mer samlat bland annat med att uppmärksamma olika aspekter avseende jämställdhet. Lärarna bekräftar bilden som elevhälsan ger och konstaterar att lärarna "kanske gör lite individuellt" men att det saknas direktiv och ett aktivt arbete på skolan kring jämställdhet. Rektorn beskriver att ett av de teman som ingår i skolans trygghets- och värdegrundsarbete är jämställdhet, men att skolan inte har kommit till det området än. Skolinspektionen vill därmed uppmuntra rektorn att stärker och synliggöra jämställdhetsperspektivet i skolans arbete med såväl värdegrunden som genomförande av undervisningen.

Rektorn har god kännedom om skolans resultat och gör analyser men att de inte varit tillräckliga i alla ämnen

Granskningen visar att rektorn har en god kännedom om skolans resultat och arbete med värdegrund. Det framkommer av genomförda intervjuer och inkommen dokumentation att uppföljningen gäller samtliga elever på skolan och omfattar kunskapsresultat, trygghet och studiero. Rektor gör även regelbundna klassrumsbesök för att följa upp undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar och deras individuella mål. Lärarna ges även återkoppling utifrån klassrumsbesöken, och återkopplingen utgör underlag för kommande medarbetarsamtal. Genom tydliga diskussionsunderlag för analyser av kunskapsresultat har rektorn vidare tillförsäkrat

sig om att lärarna för pedagogiska samtal kring kvaliteten på undervisningen och dess genomförande. Analyserna görs av lärarna både individuellt och i respektive arbetslag och arbetslagens analyser utgör en grund för skolans utvecklingsåtgärder som rektorn beslutar om. Exempel på åtgärder som skolan har genomfört efter uppföljning och analys av undervisning och trygghetsresultat är gemensam lektionsstruktur, kompetensutveckling för lärare avseende satsningen Skriva sig till lärande (STL), betyg och bedömning, utökning av rastvärdar samt utbildning i konflikthantering.

Granskningen visar samtidigt att det saknas en tillräcklig analys om orsaker till den anmärkningsvärd låga måluppfyllelsen i matematik för årskurs 3. Av skolans egen redovisning¹ av andelen elever som når kunskapskraven för årskurs 3 framgår att drygt 30 procent av eleverna når kunskapskraven för ämnet matematik, och att resultaten har varit bestående över tid. Av mottagen dokumentation framgår att den åtgärd som är genomförd är att skolan sedan hösten 2018 har förstelärare i ämnet samt att dess uppdrag förtydligats inför det senaste läsåret. Lärarna på skolan beskriver också att de har diskuterat resultaten men att skolan inte kommit åt orsakerna till de låga resultaten. Enligt lärare och rektorn är det området "skriftliga räknemetoder" som eleverna har svårast att nå kunskapskraven i. Enligt lärarna varierar det hur läraren bedriver undervisningen i det aktuella området och att det behövs en enhetlighet i det. Rektorn beskriver att skolledningen bland annat har följt upp undervisningen i ämnet samt att skolledningen tillsatt en ämnesgrupp för att komma åt orsaken till de låga resultaten. Rektorn uppger att det vid tiden för besöket är ett pågående arbete med hur skolan ska arbeta med området "skriftliga räknemetoder" och konstaterar samtidigt att det finns brister i skolans undervisning med det området.

Det framkommer även av genomförda intervjuer att rektorn fördelar resurser utifrån elevers behov, och efter vad som framkommer i den uppföljning och analys som görs. Elevhälsan och lärarna ger exempel att rektorn omfördelat resurser genom att skapa mindre sammanhang för elever som har behov av det. Elevhälsan uppger att de utifrån sina kompetenser diskuterar med rektorn kring vilka resurser som behövs för att möta elevers behov på skolan. Rektorn beskriver att effekten av resursfördelningen

¹ I Skolinspektionens informationsinhämtning från rektorn framgår att 32 procent av eleverna i årskurs 3 eleverna når kunskapskraven för matematik våren 2019. Vidare att måluppfyllelsen i ämnet under 2018 och 2017 varit drygt 40 procent.

bland annat följs upp på arbetslags- och elevhälsoteamsmöten, klasskonferenser samt klassrumsobservationer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar analysen av skolans resultat för att hitta förklaringar till vad som ligger bakom resultaten.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla analys av skolans resultat för att kunna få ett tillförlitligt underlag för beslut om utvecklingsåtgärder och därmed kunna genomföra så träffsäkra och adekvata utvecklingsåtgärder som möjligt. Den analys som rektorn har gjort avseende resultaten i matematik för årskurs 3, har emellertid inte varit tillräcklig för att höja resultaten i ämnet som har varit låga under de senaste tre åren.

Av Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete² framgår att ett av målen med analysarbetet är att identifiera faktorer som påverkar måluppfyllelsen och som kan utgöra utgångspunkt för utvecklingsarbetet. I arbetet med att hitta relevanta förklaringar till måluppfyllelsen är det viktigt att rektorn söker orsakerna till resultaten som relaterar till skolans faktiska organisation och arbetet som bedrivs. Som ett led i detta är det viktigt att rektorn sätter sin kunskap om förutsättningarna och genomförandet av undervisningen på skolan i relation till resultaten. Skolinspektionen kan konstatera att rektorn har god kännedom om förutsättningarna och genomförandet av utbildningen genom det uppföljningsarbete som bedrivs på skolan. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att fördjupa den pågående analysen av resultaten genom att ställa olika faktorer i undervisningens genomförande i relation till de uppnådda resultaten. Exempelvis kan rektorn i sin analys behöva ta reda på huruvida lärarnas arbetssätt och arbetsformer i ämnet gynnar eller missgynnar elevers möjligheter att nå kunskapskraven. I detta arbete är det av vikt att rektorn skaffar sig ett så brett underlag som möjligt.

² Skolverket (2012) *Systematiskt kvalitetsarbete- för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd, Stockholm: Skolverkets publikationsservice, s 30ff

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det vid skolan bedrivs en undervisning som är varierad, målinriktad och till största del strukturerad. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd och en undervisning som stärker deras självförtroende. Vidare framkommer även att undervisningen är anpassad utifrån elevernas behov samt att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande.

Eleverna får ett aktivt lärarstöd och en varierad samt strukturerad undervisning

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen vid Töjnaskolan är varierad och att lärarna ger eleverna ett bra stöd i skolarbetet. På de lektioner som Skolinspektionen observerade finns en variation mellan helklassundervisning, grupparbete och enskilt arbete, lektionerna är väl avvägda och balanserade så att eleverna ges goda möjligheter att arbeta med och slutföra de förutbestämda uppgifterna. Av genomförda intervjuer och observationer framgår också att lärarna använder sig av varierade undervisningsmetoder såsom genomgångar i dialog med eleverna såväl som med hjälp av interaktiva verktyg eller rollspel. Skolinspektionen observerar även att fler vuxna i klassrummen samt det sätt på vilket de nyttjar lokaler ger goda förutsättningar för att åstadkomma variation i arbetssätten.

Det aktiva lärarstödet stödjer sig på skolans gemensamma lektionsstruktur som enligt lärare innefattar inledning med beskrivningar av vad som ska genomföras under lektionen med koppling till läroplanen, men även strukturen kring genomförandet och avslut. Elevintervjuer och Skolinspektionens observationer stödjer bilden av att lektionsstrukturen genomsyrar undervisningen i de flesta klassrum och enligt lärare och rektorn är det ett pågående arbete med att få lektionsstrukturen implementerad i all undervisning. Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 (hösten 2018) pekar även mot det på skolan finns en strukturerad undervisning då eleverna skattar

området *Veta vad som krävs högt*³. Av elevintervjuer och lektionsobservationer framgår även att eleverna upplever att de generellt får förklaringar och den hjälp de behöver i skolarbetet.

Undervisningen motiverar elevernas vilja att lära och är anpassad till aktuell elevgrupp

Granskningen visar att undervisningen har tydliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation. Av elevintervjuer framgår att lärarna har ett bemötande som stärker elevernas självförtroende genom att lärarna kontinuerligt ger eleverna beröm och positiv återkoppling på genomförda uppgifter. Eleverna upplever att uppgifterna är roliga och att lärarna motiverar eleverna bland annat genom att knyta an till elevers intressen. Lärarna uppger sig ha en god kännedom om eleverna och om hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling vilket är en förutsättning för att kunna ha förväntningar som utgår ifrån den kunskapsnivå som eleverna befinner sig på.

Det framkommer vidare att undervisningen utformas så att eleverna ges ledning och stimulans samt de anpassningar de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt. Lärarna beskriver att anpassningar och utmaningar kontinuerligt diskuteras i arbetslagen. Lärarna ger också exempel på hur de i olika ämnen, genom en tydlig progression i uppgifterna, anpassar undervisningen efter aktuell elevgrupp och uppger även att utmaningar ges på individnivå. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av framgår att lärarna i sin utvärdering av undervisningens genomförande bland annat diskuterar och motiverar hur de vet att deras lektioner möter elevernas behov av anpassningar och utmaningar. Skolinspektionens enkät (hösten 2018) stödjer bilden av att undervisningen är anpassad då elever i årskurs 5 skattar området *Stimulans*⁴ högt.

³ I Skolinspektionens enkät från höstterminen 2018 har elever i årskurs 5 skattat området *Veta vad som krävs* med 8,9 av 10 jämfört med samtliga svaranden i årskursen på 8,5.

⁴ I Skolinspektionens enkät för årskurs 5 från höstterminen 2018 årskurs skattar eleverna skolan området *Stimulans* med 6,9 av 10 jämfört med samtliga svaranden i årskursen på 6,5.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att undervisningen genomförs på ett sätt som gör eleverna delaktiga i sitt eget lärande och undervisningens genomförande. Skolinspektionen ser på flera av de observerade lektionerna att eleverna ges utrymme att reflektera över möjliga svar och lösningar. Exempel på det är hur elever utifrån en given aktuell berättelse ges utrymme att pröva och reflektera över en möjlig fortsättning baserat på egna upplevelser och erfarenheter. Ett annat exempel är hur elever ges möjligheter till att söka svar på egen hand i olika typer av källor. Lärarna beskriver en undervisningsmetod som innebär att elever efter en given problemformulering arbetar enskilt, i par, i grupp för att avsluta i halvklass och uttrycker att det är "fascinerande" att följa elevernas tillvägagångssätt med att lösa ett problem på olika sätt. Granskningen visar även att eleverna på olika sätt har möjlighet att medverka i planering och utvärdering av undervisningen på skolan. Elever och lärare ger en samstämmig bild av ges möjligheter till att utvärdera dels enskilda lektioner men även veckoscheman samt att lärarna gör förändringar efter elevers synpunkter. Exempel på det är att eleverna utifrån aktuella kunskapskrav medverkar planeringen av undervisningens innehåll, samarbetets- och examinationsformer samt efter utvärdering tar aktiv del av det fortsatta arbetet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen är att det finns ett gemensamt arbete på skolan för att skapa trygghet, och att relevanta åtgärder vidtas för att öka tryggheten utifrån den uppföljning som genomförs. Det finns också ett samlat arbete på skolan med att skapa studiero och lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn miljö.

Skolan bedriver ett strukturerat arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att Töjnaskolan har ett systematiskt pågående arbete kring elevernas trygghet. Av genomförda intervjuer och mottagen dokumentation framgår att det finns ett tydligt implementerat gemensamt förhållningssätt, och hur det främjande och förebyggande arbetet för trygghet ska bedrivas. Kartläggningar av elevernas trygghet görs bland annat genom enskilda intervjuer med samtliga elever, men även på grupp- och skolnivå genom trygghetsvandringar och enkäter. Kartläggningarna ger skolledningen fortlöpande en aktuell bild av hur tryggheten ser ut och används som underlag för att fatta förebyggande åtgärder. Exempel på det är utökat antal rastvärdar på specifika platser som utpekats som otrygga, men även insatser för att skapa "mer meningsfull rastverksamhet" med bland annat utbildning för vissa elever att vara trivselledare. Eleverna berättar att platser som de tidigare "kryssat" som otrygga efter insatser upplevs som tryggare. Utbildning för personal i konflikthantering samt hantering av incidentrapporter är ytterligare exempel på insatser som har genomförts utifrån konstaterade behov. Enligt eleverna finns det vuxna att prata med vid incidenter samt att lärarna "lyssnar väldigt noga på eleverna". Enligt mottagna dokument har det i enskilda elevintervjuer även framkommit att sociala medier är ett riskområde för kränkningar och att skolan utifrån det tagit beslut om bland annat att mobiler inte får användas under skoltid. Detta har enligt skolans elevråd gett en positiv effekt på trygghet. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår också att finns en tydlighet i hur det förebyggande arbetet ska bedrivas avseende genomförande och dokumentation. Att eleverna är trygga på skolan stöds även av Skolinspektionens enkät (hösten 2018) där eleverna skattar området "Trygghet"⁵ högt. Rektorn framhåller att den självklara målsättningen med det förebyggande trygghetsarbetet på skolan är att 100 procent av eleverna ska vara trygga.

Skolans gemensamma arbete med att skapa studiero är välförankrat

Det framkommer i granskningen att det på skolan finns ett gemensamt förebyggande arbete för att skapa studiero. Elever beskriver i intervjuer att studieron visserligen kan variera men att de generellt upplever att de kan koncentrera sig på skolarbetet. Det

⁵ I Skolinspektionens enkät för årskurs 5 från höstterminen 2018 årskurs skattar eleverna skolan området Trygghet med 8,9 av 10 jämfört med samtliga svaranden i årskursen på 8,3.

framgår även av elevintervjuer att lärarna inte enbart pratar studiero då den brister utan i även i främjande syfte. Enligt lärare utgår skolans arbete för att främja studiero från en gemensam lektionsstruktur som bland annat innehåller hur lärare ska inleda, genomföra och avsluta lektionen samt att eleverna ska ha fasta placeringar. Vidare ska schemat för dagen var uppsatt som bildstöd och att respektive klassvärdar går igenom dagen under den första lektionen. Lärarna beskriver också att skolan har gemensamma ordningsregler samt även att respektive klass utformar regler som eleverna är med och tar fram. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att det finns det en tydlighet kring vad och varför eleverna ska arbeta med ett visst moment, vilket är en förutsättning för att skapa och upprätthålla studiero. Det framkommer även att studieron regelbundet följs upp bland annat genom individuella elevsamtal och enkäter. Enligt rektorn har behovet av en gemensam lektionsstruktur initierats efter den uppföljning som genomförs på skolan, men att rektorn även ger exempel på konkreta insatser som har genomförts av förstelärare som syftat till att stödja enskilda lärare i arbetet med att främja studiero. Enligt rektorn finns det även rutiner för hur ny personal ska introduceras i skolans gemensamma struktur.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen är att rektorn har god kännedom om avvikelser i bedömningar och betyg och utifrån analys vidtar åtgärder men eftersom skolan har avvikelser är det viktigt rektorn fortsätter det pågående arbetet med analys om bakomliggande orsaker. Granskningen visar samtidigt att lärarna använder olika metoder för att uppnå likvärdiga bedömningar och betyg samt att rektorn ger förutsättningar för lärare att samarbeta i syfte att öka likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Rektorn analyserar avvikelser i omdömen och betyg

Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen, mellan kön och avvikelser mellan nationella prov och betyg. I intervju med rektorn framgår att rektorn och lärare har identifierat avvikelser i bland annat betyg, samt mellan resultat på nationella prov och

terminsbetyg i ett ämne i årskurs 6. Utifrån avvikelserna har skolledningen fört diskussioner med aktuell lärare kring underlag för bedömning i ämnet. Även en lärarkonferens har genomförts kring vilka underlag som ska användas vid bedömning och kring nationella provens betydelse vid betygssättningen. Rektorn har även beslutat om kompetensutvecklingsinsatser avseende bedömning och betygssättning samt tillsatt specifika ämnesgrupper på skolan utifrån föreliggande avvikelser. Nationell statistik⁶ visar emellertid att skolan under de tre senaste läsåren har haft stora avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg i ämnet svenska i årskurs 6.

Granskningen visar, vilket beskrivs under Rektorns ledarskap, att det även i ett ämne i årskurs 3 finns en betydligt lägre måluppfyllelse än i övriga ämnen. Skolinspektionen vill i sammanhanget understryka vikten av att utveckla analyser av vilka orsaker som ligger bakom den låga måluppfyllelsen i årskurs 3 och de återkommande avvikelserna mellan resultaten på nationella prov och betyg i årskurs 6. Rektorn behöver söka svar på frågan om de påtagliga avvikelserna i bedömningar i ämnet är motiverade eller om de kan bero på hur lärarna har tolkat styrdokumentet och hur de har vägt samman elevprestationer. Motsvarande analysarbete behöver kontinuerligt bedrivas för samtliga de ämnen där avvikelser identifieras.

Lärarna använder olika metoder för att öka likvärdigheten i omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygssättning i syfte att uppnå en ökad likvärdighet. Av inkommen dokumentation och intervjuer framkommer att det finns avsatt tid för sambedömning i olika former och exempel på det är klass-och ämneslagsmöten samt vid de regelbundna kommungemensamma träffarna som leds av skolledare. Enligt rektorn har skolan även samarbete med andra skolor i kommunen för att ge lärare som är ensamma i sitt ämne på skolan motsvarande förutsättningar. Lärarna beskriver att det alltid är två lärare som samarbetar vid bedömning av nationella prov och förmedlar till Skolinspektionen en bild av att förutsättningar för likvärdiga bedömningar ges bland annat genom veckovisa ämneskonferenser där avstämningar och bedömningar med kollegor som undervisar i samma ämnen görs. Av mottagen dokumentation framgår även att skolan vid tre tillfällen per termin i ämneslag arbetar med syfte att skapa den

⁶ Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2018/19 fick 61,5 procent av eleverna i årskurs 6 ett högre terminsbetyg än provresultat i svenska. För läsåret 2017/18 var avvikelsen 57,7 procent och läsåret dessförinnan 32,3.

”röda tråden” mellan årskurser avseende rättning och bedömning. Det framgår även att rektorn regelbundet leder samtal kring betyg och bedömning i specifika årskurser samt att det även är två lärare vid samtliga muntliga moment på de nationella proven i årskurs 6.

På Skolinspektionens vägnar

X Andreas Gydingsgård

Beslutsfattare

Signerat av: Andreas Gydingsgård

X Tonny Johansson

Föredragande

Signerat av: Tonny Johansson

I handläggningen av ärendet har även Karin Persson Gode, Renata Grelak samt Clara Hammarlund medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26 november 2019 och den 27 november 2019. Besöket genomfördes av Tonny Johansson, Karin Persson Gode och Andreas Gydingsgård.

Töjnaskolan är en kommunal grundskola belägen i Sollentuna kommun. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Skolans verksamhet omfattar förskoleklass och grundskolas årskurser 1 - 7 och har vid tiden för besöket 544 elever varav 78 elever i förskoleklass. Det är verksamheten i årskurserna 1-7 som omfattas av denna granskning.